

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 309/2014

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β')**

Συνεδρίαση της 6^{ης} Οκτωβρίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Ευγενία Βελώνη, Ανδρουλιδάκης Ανδρέας, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Χανής, Ελένη Σβολοπούλου.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 8321.4.1/01/22-07-2014 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου/Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων/Δ/νση Ο.Λ.Ε.Λ.

Περίληψη Ερωτημάτων: **1. (α)** *Οι άδειες εγκαταστάσεως και λειτουργίας ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων (υπαίθριο στάσιμο εμπόριο), στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας Οργανισμών Λιμένων, Λιμενικών Ταμείων και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων, χορηγούνται βάσει των κοινωνικών κριτηρίων (ποσοστού αναπηρίας, πολυτεχνίας κ.λ.π.) που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. Φ.3131/17/96/28-2-1997 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 178) ή (β)* σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 13 της ίδιας αποφάσεως και αν, βάσει του εν λόγω άρθρου, δύναται ο αρμόδιος φορέας διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως λιμένα, για την εγκατάσταση και λειτουργία ψυχαγωγικού αντικειμένου (έκδοση αδείας και

παραχωρήσεως δικαιώματος χρήσεως χώρου), να προβεί σε διακήρυξη δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού.

2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως επί του δευτέρου (β) σκέλους του πρώτου ερωτήματος, θα εφαρμοσθούν απαρεγκλίτως οι διατάξεις του άρθρου 4 της προμνησθείσης κοινής υπουργικής αποφάσεως, αναφορικά με το χρόνο ισχύος της σχετικής αδείας και την ανανέωσή της, ή λόγω της διαδικασίας του διαγωνισμού, δύναται ο αρμόδιος φορέας διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως λιμένα, να παραχωρήσει και πέραν της προβλεπόμενης από την προαναφερόμενη διάταξη διετία;

Επί των ως άνω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') εγνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Ιστορικό

Από τα έγγραφα στοιχεία του φακέλου, που συνοδεύει το έγγραφο το ερωτήματος, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

Με την από 15-4-2014 ιεραρχική προσφυγή της, που απευθύνεται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Γενική Γραμματεία Εμπορίου – Γενική Δ/ση Εσωτερικού Εμπορίου – Δνση Εμπορικών Οργανώσεων), η Κ.Μ., ιδιοκτήτρια επιχειρήσεως Λούνα Παρκ, ζητεί την ακύρωση της υπ' αριθμ. πρωτ. 11715/610/28-3-2014 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου, με την οποία απερρίφθη προσφυγή που είχε ασκήσει κατά της υπ' αριθμ. 78/2014 αποφάσεως του Λιμενικού Ταμείου Καλαμάτας περί «Διακήρυξης Δημοσίου Πλειοδοτικού Διαγωνισμού για την εκμίσθωση χώρου χερσαίας ζώνης Λιμένα για την εγκατάσταση και λειτουργία Λούνα Παρκ», ισχυριζόμενη ότι οι όροι και προϋποθέσεις, για τη χορήγηση αδειών ασκήσεως υπαίθριου στάσιμου εμπορίου και η χρονική διάρκεια αυτών στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων και Λιμενικών Ταμείων του β.δ/τος της 14/19-1-1939 διέπονται από τις ειδικές διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2323/1995 (Α' 145) και της εκδοθείσης, κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και νόμου, υπ' αριθμ. φ. 3131/17/96/18-2-1997 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, από τις οποίες δεν προβλέπεται διαδικασία πλειοδοτικού

διαγωνισμού και ως εκ τούτου έπρεπε να γίνει δεκτή καθ' ολοκληρίαν η ως άνω προσφυγή της.

Νομοθετικό Πλαίσιο

α. Ο ν. 2323/1995 «Υπαίθριο εμπόριο και άλλες διατάξεις» (Α' 145) ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής :

Στο άρθρο 1 [όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από τα άρθρα 1 του ν. 3377/2005 (Α' 202) και 12 του ν. 3557/2007 (Α' 100)] : «1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, υπαίθριο εμπόριο, πλανόδιο ή στάσιμο, νοείται η άσκηση εμπορικής δραστηριότητας σε χώρο ακάλυπτο, που δεν χαρακτηρίζεται ως επαγγελματική στέγη σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 34/1995 (ΦΕΚ 30 Α')....., 2. Υπαίθριο πλανόδιο εμπόριο νοείται το υπαίθριο εμπόριο που ασκείται με τη χρήση οποιουδήποτε οχήματος, αυτοκινούμενου ή μη οποιουδήποτε κινητού μέσου....., 3. ...., 4....., 5. Υπαίθριο στάσιμο εμπόριο νοείται κάθε μορφή άσκησης υπαίθριου εμπορίου που δεν αποτελεί πλανόδιο εμπόριο κατά την έννοια της παραγράφου 2. Για την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου απαιτείται η κατοχή άδειας. Η άδεια χορηγείται από το αρμόδιο, κατά τόπο, δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, κατά περίπτωση. Οι άδειες άσκησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου ισχύουν για μια τριετία, είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται να μεταβιβασθούν, να εισφερθούν, να εκμισθωθούν ή να παραχωρηθούν κατά χρήση....., 6. ...., 7. ...., 8. ...., 9. Δικαιούχοι άδειας από το συνολικό αριθμό των αδειών που χορηγούνται κατά τις παραγράφους 3 και 5 είναι, κατά σειρά προτεραιότητας, τα πρόσωπα των κατωτέρω κατηγοριών, εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, είναι άνεργα και έχουν υποβάλει αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά :

(α) μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), άτομα με αναπηρία τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και τυφλοί,

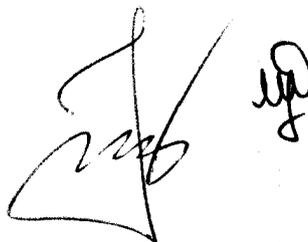
(β) μέχρι ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%), πολύτεκνοι και τα τέκνα αυτών, καθώς και γονείς με τρία τέκνα, (γ)....., (δ)....., (ε)....., (στ)....., 10. ...., 11. ...., 12. ....» και

Στο άρθρο 3 [όπως ισχύει μετά την προσθήκη που έγινε με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 3190/2003 (Α' 249)] : «1. Οι άδειες άσκησης υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου, κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος νόμου, στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας των Οργανισμών λιμένων, λιμενικών ταμείων και μαρινών του Ε.Ο.Τ. , χορηγούνται από τις υπηρεσίες

αυτές, ύστερα από γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 8 του άρθρου 1 που συγκροτείται κατά περίπτωση με απόφαση των υπηρεσιών αυτών και προεδρεύεται από εκπρόσωπο αυτών ενώ οι ίδιες άδειες επί των πλοίων χορηγούνται από τις οικείες λιμενικές αρχές., 2. ...., 3. Οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου, ο χρόνος ισχύος των αδειών, η ακολουθητέα διαδικασία για την ανανέωση ή επέκτασή τους, ο τύπος και το περιεχόμενό τους, οι προϋποθέσεις αναπλήρωσης των δικαιούχων, τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά και οι υπηρεσίες στις οποίες υποβάλλονται, οι περιπτώσεις εξαιρέσεων από τη χορήγηση των αδειών, το ύψος του ανταλλάγματος χρήσης τυχόν παραχωρηθέντος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, χώρου (χερσαίου ή και θαλάσσιου), οι όροι και οι προϋποθέσεις ανάκλησης (προσωρινής ή οριστικής) των αδειών, οι ώρες απασχόλησης-λειτουργίας, οι υποχρεώσεις (γενικές ή ειδικές) των κατόχων των αδειών, καθώς και κάθε συναφής λεπτομέρεια, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Τουρισμού και Εσωτερικών, όταν απαιτείται, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας διατάξεως της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 2323/1995 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Φ. 3131/17/96/28-02-1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας «Χορήγηση αδειών άσκησης υπαίθριου (στάσιμου και πλανόδιου) εμπορίου στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας Οργανισμών Λιμένα, Λιμενικών Ταμείων και Ε.Ο.Τ. καθώς και επί πλοίων.....» (Β' 178), η οποία ορίζει, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα :

Στο άρθρο 1: «1. Για την άσκηση υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας των Οργανισμών Λιμένων, των Λιμενικών Ταμείων και του Ε.Ο.Τ. απαιτούνται άδειες οι οποίες χορηγούνται από τις υπηρεσίες αυτές., 2. ...., 3. Τα κριτήρια που πρέπει να εξετάζονται για τη χορήγηση ή όχι αδειών υπαίθριου εμπορίου (στάσιμου ή πλανόδιου) στους χερσαίους χώρους είναι : α) Η απρόσκοπτη και ασφαλής λειτουργία των λιμένων και εν γένει των χερσαίων αυτών χώρων. β) Η ελεύθερη και ακίνδυνη κυκλοφορία πεζών και οχημάτων και διακίνηση εμπορευμάτων....., ε) Η εξασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στους χώρους αυτούς., 4. Η παράθεση των παραπάνω κριτηρίων δεν έχει περιοριστικό χαρακτήρα και δεν αποκλείει τη συνεκτίμηση και άλλων στοιχείων, αναλόγως των τοπικών συνθηκών, για τη χορήγηση ή όχι των αδειών υπαίθριου εμπορίου από τους

φορείς εκμετάλλευσης καθώς και του αριθμού και του είδους αυτών. Σε κάθε περίπτωση η χορήγηση ή όχι των αδειών εναπόκειται στην κρίση του φορέα εκμετάλλευσης».

Στο άρθρο 2: «1. Με αποφάσεις ή πράξεις των αρμόδιων διοικητικών τους οργάνων οι φορείς εκμετάλλευσης (Οργανισμοί Λιμένα-Λιμενικά Ταμεία-ΕΟΤ) καθορίζουν τυχόν ειδικούς όρους και προϋποθέσεις παραχωρήσεως χώρων για την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η οποία θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις-ρυθμίσεις. 2. Οι άδειες άσκησης του υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου είναι αυστηρά προσωπικές και χορηγούνται μόνο σε φυσικά πρόσωπα τα οποία συγκεντρώνουν τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α. Δεν έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα σε στερητική της ελευθερίας ποινή για κατασκοπεία, διασπορά ψευδών ειδήσεων, εγκλήματα για υπομνήματα, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία ..... και γενικά σε ποινή με την οποία καταγνώσθηκε έστω και μερική αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων. β. Δεν διώκονται ως φυγόποιοι ή φυγόδικοι, έστω και για ένα από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο αδικήματα. γ. Δεν έχουν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα, από άλλες δραστηριότητες κατά μέσο όρο, εκτός των πολύτεκνων, ανώτερο του ποσού που καθορίζεται με την Κ1/2113/95 απόφαση του Υπουργού Εμπορίου όπως ισχύει κάθε φορά, που αποδεικνύεται από τη φορολογική τους δήλωση. δ. Τα ίδια τα μέλη της οικογένειάς τους δεν συνδέονται με οργανωμένη επιχείρηση με οποιοδήποτε τρόπο, πλην των περιπτώσεων πώλησης παραδοσιακών ειδών, κατά την κρίση του φορέα εκμετάλλευσης. 3. Άδειες υπαίθριου εμπορίου στους χερσαίους χώρους Οργανισμών Λιμένα, Λιμενικών Ταμείων και του ΕΟΤ θα χορηγούνται, εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις έκδοσης των αδειών, κατά προτίμηση έναντι όλων των ενδιαφερομένων: α. σε αναπήρους ή θύματα πολέμου, του άρθρου 1 του ν.δ. 1044/71, όπως συμπληρώθηκε με το ν. 1043/80, οι οποίοι δεν έχουν τύχει αποκαταστάσεως. β. σε αναπήρους ή θύματα ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/44. γ. σε αναπήρους ή θύματα πολέμου αμάχου πληθυσμού των ν. 812/43 και ν. 1512/50. δ. σε αναπήρους με ποσοστό άνω του 50%, των οποίων η αναπηρία δεν οφείλεται σε πολεμικά γεγονότα και ε. σε πολύτεκνους. 4. Με απόφαση του φορέα εκμετάλλευσης μπορεί να καθορισθεί ο ανώτατος αριθμός των αδειών πλανόδιου εμπορίου που θα χορηγηθούν».

Στο άρθρο 3: «1. Για τη χορήγηση της άδειας υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους στους φορείς

εκμετάλλευσης τα εξής δικαιολογητικά : α. Αίτηση του ενδιαφερομένου ..... για την παραχώρηση χώρου εφόσον πρόκειται για στάσιμο υπαίθριο εμπόριο και τη χορήγηση άδειας άσκησης υπαίθριου εμπορίου σε χερσαίο χώρο τοπικής αρμοδιότητας των οικείων Οργανισμών Λιμένων, Λιμενικών Ταμείων και του ΕΟΤ ..... 2. Ο φορέας εκμετάλλευσης εξετάζει τα αιτήματα των ενδιαφερομένων με τις νόμιμες διαδικασίες για την παραχώρηση του χώρου εφόσον πρόκειται για στάσιμο εμπόριο.....».

Στο άρθρο 4: «1. Οι άδειες υπαίθριου εμπορίου στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας των Οργανισμών Λιμένων και των Λιμενικών Ταμείων ισχύουν μέχρι δύο (2) έτη από την ημερομηνία έκδοσής τους και ανανεώνονται εντός του τελευταίου τριμήνου πριν τη λήξη της ισχύος τους, τηρουμένης της προβλεπόμενης για τη χορήγησή τους διαδικασίας. 2. ....»

Στο άρθρο 13: «1. Η εγκατάσταση και λειτουργία ψυχαγωγικών παιχνιδιών, λούνα παρκ, πιστών αυτοκινητιδίων, τσίρκο, μουσικών συναυλιών..... στους χερσαίους χώρους των Οργανισμών Λιμένων και των Λιμενικών Ταμείων επιτρέπεται κατόπιν αδειάς των υπηρεσιών αυτών, για την έκδοση της οποίας απαιτούνται επιπλέον των προβλεπομένων από άλλες ισχύουσες διατάξεις και επιπλέον των αναφερομένων στο άρθρο 3 της παρούσας κατά περίπτωση και τα παρακάτω δικαιολογητικά: α) ....., β) Γνωμάτευση του Συμβουλίου "Περί θεάτρων και κινηματογράφων", αν πρόκειται για λούνα παρκ, τσίρκο, συναυλίες ....., γ) Βεβαίωση μηχανικού διπλωματούχου ανωτάτης σχολής για την καλή εγκατάσταση και λειτουργία των παιχνιδιών, δ) Βεβαίωση ηλεκτρολόγου....., ε) Άδεια του Υπουργείου Ανάπτυξης....., στ) Βεβαίωση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας ....., ζ) Βεβαίωση της ΔΕΗ και ΟΤΕ ....., η) Βεβαίωση διπλωματούχου χημικού ανώτατης σχολής..... 2. Οι άδειες λειτουργίας και εγκατάστασης θα γίνονται με την τήρηση των διατάξεων των παραγράφων 1, 2α και β του άρθρου 2 της παρούσας. Οι άδειες αυτές μπορεί να χορηγούνται και σε νομικό πρόσωπο αρκεί να συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπαραγράφων α και β της παραγράφου 2 της παρούσας στο όνομα του νομίμου εκπροσώπου τους. Οι υποπαραγράφοι γ και δ της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου δεν ισχύουν για τις άδειες του παρόντος άρθρου».

β. Ο ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285), ορίζει μεταξύ άλλων, τα εξής:

Στο άρθρο 1: «1.....,2....,3.....,4.....,5.....,6.....,7.....,8.....,9. «Φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα» είναι κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, κατά νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσης λιμένα.»

Στο άρθρο 18: «1. Σε κάθε παράκτια περιοχή, όπου κατά τις κείμενες διατάξεις συντρέχει λόγος δημιουργίας ή επέκτασης λιμένα, καθορίζεται έκταση ξηράς και θάλασσας, συνεχής ή διακεκομμένη, στην οποία ο αρμόδιος φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα μπορεί να εκτελέσει..... έργα που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση της εμπορικής, επιβατικής, ναυτιλιακής, τουριστικής και αλιευτικής κίνησης και γενικότερα της εύρυθμης λειτουργίας του λιμένα. Η έκταση αυτή καλείται ζώνη λιμένα και διακρίνεται σε χερσαία και θαλάσσια».

Στο άρθρο 19: «Η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους αναγκαιούντες συνεχόμενους παραλιακούς χώρους για την εκτέλεση των έργων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο.....».

Στο άρθρο 22: «1. Οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα, που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα.....» και

Στο άρθρο 24: «1. Επιτρέπεται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται, μετά από σύμφωνη γνώμη του ΓΕΝ και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη Ζώνη λιμένα. .... Στην απόφαση παραχώρησης καθορίζεται το αντάλλαγμα για τη χρήση των ανωτέρω χώρων, καθώς και οι λοιποί όροι της παραχώρησης».

Υ. Το ν.δ. 2942/1954 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς και περί Λιμενικών Ταμείων κειμένων διατάξεων» (Α'211) ορίζει στο άρθρο 7, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της παραγράφου 1 με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του ν. 2575/1998 (Α'23), ότι: «1. Η χρήση και εκμετάλλευση των χώρων της "ζώνης λιμένος" και όσων εξομοιώνονται με αυτούς, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.δ/τος 444/1970 (ΦΕΚ 38 Α') ανήκει στο Λιμενικό Ταμείο, το οποίο δικαιούται να προβαίνει με αντάλλαγμα σε προσωρινές παραχωρήσεις της χρήσης προς φυσικά ή νομικά

πρόσωπα με απόφαση της Λιμενικής Επιτροπής, που εγκρίνεται από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (ΥΕΝ).....».

Εξάλλου, ο ν. 2932/2001 "Θαλάσσιες ενδομεταφορές – Γενική Γραμματεία Λιμένων – Μετατροπή Λιμενικών Ταμείων σε Α.Ε. κλπ." (Α' 145) ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Στο άρθρο εικοστό πρώτο: «1. ...., 2. ...., 3. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία Λιμενικό Ταμείο Αλεξανδρούπολης ..... μετατρέπονται σε ανώνυμες εταιρείες με τις επωνυμίες αντίστοιχα "Οργανισμός Λιμένος Αλεξανδρούπολης Ανώνυμη Εταιρεία.....»

Στο άρθρο εικοστό δεύτερο: «Για κάθε Οργανισμό Λιμένα ΑΕ του προηγούμενου άρθρου του παρόντος νόμου εγκρίνεται το καταστατικό του, που έχει το ακόλουθο περιεχόμενο: Άρθρο 1 ..... Άρθρο 2 "Σκοπός της εταιρείας είναι η διοίκηση και η εκμετάλλευση των χώρων της Ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας της. 1. Στο σκοπό της εταιρείας περιλαμβάνονται: α) ....., β) ....., γ) ....., δ) ....., ε) Η ανάληψη κάθε δραστηριότητας που έχει σχέση με το λιμενικό έργο, καθώς και κάθε άλλης εμπορικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας πέραν των παραδοσιακών λιμενικών υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων ιδίως της τουριστικής, της πολιτιστικής, της αλιευτικής, του σχεδιασμού και της οργάνωσης λιμενικών εξυπηρετήσεων.....» και

Στο άρθρο εικοστό τέταρτο: «Με σύμβαση, που συνάπτεται μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας ή το εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο και της ανωνύμου εταιρείας του παρόντος νόμου, παραχωρείται στη δεύτερη το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των κτιρίων, γηπέδων, λιμενικών έργων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Ζώνης Λιμένα με την επιφύλαξη των οριζομένων στις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου εικοστού πρώτου. Στην παραπάνω σύμβαση ορίζονται : α) η διάρκεια παραχώρησης του παραπάνω δικαιώματος, καθώς και η δυνατότητα και ο τρόπος παράτασής της, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά (αρχικός χρόνος και τυχόν παρατάσεις) τα πενήντα έτη, β) το καταβαλλόμενο αντάλλαγμα, το οποίο μπορεί να καθοριστεί και σε ποσοστό επί του συνόλου ή μέρους των εσόδων της Εταιρείας, γ) το ειδικότερο περιεχόμενο του ανωτέρω δικαιώματος, καθώς και ο τρόπος και οι όροι άσκησης αυτού..... 3. Με τη σύναψη της σύμβασης της παραγράφου 1 του παρόντος

άρθρου η Α.Ε. ασκεί το δικαίωμα χρήσεως και εκμετάλλευσης των λιμενικών έργων, κτιρίων, γηπέδων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Ζώνης Λιμένα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις».

δ. Το π.δ. 715 της 21.8/10-9-1979 «Περί τρόπου ενεργείας υπό των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), προμηθειών, μισθώσεων και εκμισθώσεων εν γένει, ...» (Α' 212), στο άρθρο 38 ορίζει ότι «1. Τα εις τα ΝΠΔΔ ανήκοντα και εν γένει υπ' αυτών διαχειριζόμενα ακίνητα εκμισθούνται δια δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού. 2. Η εκμίσθωσις των ακινήτων αποφασίζεται υπό του διοικούντος το ΝΠΔΔ συλλογικού οργάνου, δεν δύναται δε να συνομολογηθεί δια περίοδον μακροτέραν των "δώδεκα" ετών.....».

III. Ερμηνεία των διατάξεων

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

A. 1. Με το νόμο 2323/1995 (Α' 145) ρυθμίστηκαν συνολικά, για πρώτη φορά, τα ζητήματα που αφορούν στην άσκηση του υπαίθριου εμπορίου, πλανόδιου και στάσιμου, για τα οποία μέχρι τότε υπήρχαν αποσπασματικές μόνο ρυθμίσεις σε διάφορα νομοθετήματα (άρθρο 21 ν.δ. 136/1946 (Α' 298), άρθρο 13 ν. 1436/1984 (Α' 54), άρθρα 30-31 ν. 2001/1991 (Α' 206) - (βλ. ΝΣΚ 232/2009). Οι διατάξεις του ανωτέρω νόμου τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του ν. 3190/2003 (Α' 249) και εν συνεχεία κάποιες αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του νόμου 3377/2005 (Α' 202), δια του οποίου επιδιώχθηκε ευρύτατη μεταρρύθμιση σε σημαντικούς τομείς του εμπορίου και της αγοράς, με την θέσπιση αρχών και κανόνων για την εξυγίανση, μεταξύ άλλων, και του υπαίθριου εμπορίου.

Συγκεκριμένα, με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 2323/1995 προσδιορίζεται η έννοια του υπαίθριου εμπορίου (πλανόδιου ή στάσιμου), ως τέτοιου νοουμένου της ασκήσεως εμπορικής δραστηριότητας σε χώρο ακάλυπτο, μη χαρακτηριζόμενο ως επαγγελματική στέγη κατά τις διατάξεις του π.δ. 34/1995, με την παράγραφο 2 η έννοια του υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου, ως τέτοιου νοουμένου του ασκουμένου με τη χρήση οποιουδήποτε οχήματος, αυτοκινούμενου ή μη ή οποιουδήποτε κινητού μέσου και με την παράγραφο 5 ορίζεται ότι ως υπαίθριο στάσιμο εμπόριο νοείται κάθε άλλη μορφή ασκήσεως υπαίθριου εμπορίου πλην αυτής που αποτελεί πλανόδιο εμπόριο, σύμφωνα με τα παραπάνω. Περαιτέρω, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του

ίδιου άρθρου, απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου είναι η κατοχή αδειας, χορηγούμενης από το αρμόδιο κατά τόπο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, χρονικής διάρκειας τριών (3) ετών, η οποία είναι προσωποπαγής. Από το συνολικό δε αριθμό των χορηγούμενων αδειών, δικαιούχοι αδειας είναι κατά προτεραιότητα, τα άτομα με αναπηρία τουλάχιστον 67% και τυφλοί μέχρι ποσοστό 10%, οι πολύτεκνοι και τα τέκνα αυτών, καθώς και γονείς με τρία τέκνα μέχρι ποσοστό 15% (κ.λ.π. κατηγορίες).

2. Ειδικότερα όμως, η χορήγηση αδειών ασκήσεως υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας των Οργανισμών λιμένων, Λιμενικών Ταμείων και μαρινών του Ε.Ο.Τ., διέπεται από τις ειδικές διατάξεις : α) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2323/1995, σύμφωνα με τις οποίες οι σχετικές άδειες χορηγούνται από τους ανωτέρω φορείς εκμεταλλεύσεως και β) της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, από την οποία προβλέπεται η έκδοση κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Τουρισμού και Εσωτερικών, με την οποία καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις χορηγήσεως των παραπάνω αδειών, ο χρόνος ισχύος αυτών, η ακολουθητέα διαδικασία για την ανανέωση ή επέκτασή τους, το ύψος του ανταλλάγματος χρήσεως τυχόν παραχωρηθέντος χώρου (χερσαίου ή θαλάσσιου), καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις ανακλήσεως των αδειών και κάθε συναφής λεπτομέρεια.

Πράγματι, κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας διατάξεως, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Φ. 3131/17/96/28-02-1997 (Β' 178) κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία στο άρθρο 1 θέτει τα κριτήρια που πρέπει να εξετάζονται από τους αρμόδιους φορείς εκμεταλλεύσεως των χερσαίων χώρων των λιμένων, για τη χορήγηση ή μη αδειών υπαίθριου εμπορίου (στάσιμου ή πλανόδιου) και στο άρθρο 2 ορίζει ότι οι ως άνω φορείς με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων τους καθορίζουν τυχόν ειδικούς όρους και προϋποθέσεις παραχωρήσεως χώρων προς άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, για την οποία είναι αναγκαία η ύπαρξη σχετικής αδειας, η οποία είναι αυστηρά προσωπική και χορηγείται μόνο σε φυσικά πρόσωπα που συγκεντρώνουν τις τασσόμενες από τις διατάξεις της παραγράφου 2 (περιπτώσεις α', β', γ' και δ') του ίδιου άρθρου προϋποθέσεις (έλλειψη αμετάκλητης καταδίκης σε στερητική της ελευθερίας ποινή για διάφορα αδικήματα, κ.λ.π. περιπτώσεις). Στο ίδιο άρθρο και στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι οι παραπάνω άδειες χορηγούνται, κατά προτίμηση έναντι όλων των ενδιαφερομένων, σε : α)

αναπήρους ή θύματα πολέμου, β) σε αναπήρους ή θύματα ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/44, γ) σε αναπήρους ή θύματα πολέμου αμάχου πληθυσμού των ν. 812/43 και ν. 1512/50, δ) σε αναπήρους με ποσοστό άνω του 50% και ε) σε πολύτεκνους.

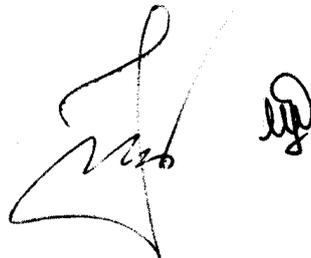
3. Εξ άλλου, από την απλή αντιπαραβολή των επίμαχων διατάξεων του άρθρου 2 της προαναφερομένης κ.υ.α. προς αυτές του άρθρου 13 της αυτής αποφάσεως συνάγεται ότι οι δεύτερες παρουσιάζουν ρυθμιστική αυτοτέλεια έναντι των πρώτων, καθόσον ρυθμίζουν αποκλειστικά και μόνο ζητήματα που αφορούν στην εγκατάσταση και λειτουργία ψυχαγωγικών παιχνιδιών, λούνα παρκ κ.λ.π. δραστηριοτήτων, που εμπίπτουν στην έννοια του υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, στους χερσαίους χώρους των Οργανισμών Λιμένων και των Λιμενικών Ταμείων, υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται στις διατάξεις αυτές. Επομένως, οι εν λόγω διατάξεις δεν αντιφάσκουν προς εκείνες του άρθρου 2, το ρυθμιστικό αντικείμενο των οποίων αφορά σε διαφορετικά ζητήματα, ήτοι στους όρους και τις προϋποθέσεις εν γένει ασκήσεως του υπαίθριου εμπορίου, στάσιμου ή πλανόδιου, υπό την μορφή της ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας από μεμονωμένα φυσικά πρόσωπα, κατόπιν χορηγήσεως αδειας από τα αρμόδια προς τούτο όργανα, εν αντιθέσει προς τις άδειες εγκαταστάσεως και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιχνιδιών και λούνα παρκ, οι οποίες χορηγούνται και σε νομικά πρόσωπα με τη συνδρομή στο πρόσωπο του νομίμου εκπροσώπου τους μόνο των προϋποθέσεων που τίθενται στις υποπαραγράφους α και β της παραγράφου 2 της ίδιας κοινής αποφάσεως.

Συνακολούθως, στις περιπτώσεις χορηγήσεως αδειών εγκαταστάσεως και λειτουργίας ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων στους ως άνω χώρους δεν είναι νοητή η εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. Φ. 3131/17/96/1997 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, περί προτεραιότητας κάποιων φυσικών προσώπων έναντι άλλων, βάσει των αναφερομένων σε αυτή κοινωνικών κριτηρίων (ποσοστό αναπηρίας, πολυτεκνίας κ.λ.π.), και τούτο διότι ο κανονιστικός νομοθέτης στις διατάξεις του άρθρου 13 δεν έχει συμπεριλάβει ρύθμιση όμοια με αυτήν της παραγράφου 3 του άρθρου 2, ούτε παραπέμπει στην τελευταία διάταξη, πράγμα που σημαίνει ότι δεν επιθυμούσε την παραχώρηση βάσει κοινωνικών κριτηρίων. Σε κάθε περίπτωση η υιοθέτηση της αντίθετης άποψης καθιστά κενή περιεχομένου την πρόβλεψη της παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου 13, περί

χορηγήσεως της σχετικής αδειάς και σε νομικά πρόσωπα, ως προς τα οποία δεν νοείται η εφαρμογή κοινωνικών κριτηρίων και προτεραιότητα φυσικών προσώπων έναντι αυτών με βάση τα κριτήρια αυτά. Συνεπώς η χορήγηση αδειών εγκαταστάσεως και λειτουργίας ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων στους ως άνω χώρους δεν πρέπει να γίνεται κατά προτεραιότητα βάσει των προσδιοριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 2 της παραπάνω κ.υ.α. κοινωνικών κριτηρίων, αλλά σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 13 της ίδιας αποφάσεως.

B. 1. Ο Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου, που κυρώθηκε με το ν.δ. 187/1973 (Α' 261), στο άρθρο 137 παρ. 1 προσδιορίζει την έννοια του λιμένα, στον οποίο περιλαμβάνεται και η χερσαία ζώνη αυτού, ήτοι το εδαφικό τμήμα που εκτείνεται καθ' όλο το μήκος αυτού και φθάνει σε βάθος και έκταση περιλαμβάνουσα τα λιμενικά τεχνικά έργα, τους χώρους και τις εγκαταστάσεις τούτου (προβλήτες, αποβάθρες, παραλιακά πεζοδρόμια, ναυπηγεία, ιχθυόσκαλες, ναυταθλητικές εγκαταστάσεις κ.λ.π.). Επίσης και ο ν. 2971/2001 στο άρθρο 1 ορίζει ως «Λιμένα» τη ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, την ευθύνη διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως του οποίου, κατά νόμο, έχει ο φορέας διοικήσεως και εκμεταλλεύσεώς του, δηλαδή κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας.

Τέτοιους φορείς αποτελούν τα Λιμενικά Ταμεία, τα συσταθέντα κατά τις διατάξεις του β.δ. 14/19-01-1939 (Α' 24), τα οποία είχαν (και τα διατηρηθέντα έχουν) την αποκλειστική εκμετάλλευση της ζώνης λιμένος και ασκούσαν από συστάσεώς τους όλα εν γένει τα υφιστάμενα σε αυτήν δικαιώματα, καθώς και τα συσταθέντα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 28 του ν. 2738/1999 δημοτικά ή νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στα οποία βάσει προεδρικών διαταγμάτων εκδιδόμενων κατά την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου μεταφέρθηκε το σύνολο ή μέρος των αρμοδιοτήτων υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του πιο πάνω νόμου Λιμενικών Ταμείων, υπαγόμενα τα μεν πρώτα στον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου, τα δε δεύτερα του Υπουργείου Εσωτερικών (ΝΣΚ 294/2010). Εν συνεχεία, με τις διατάξεις του άρθρου εικοστού πρώτου του ν. 2932/2001 (Α' 145) δέκα (10) Λιμενικά Ταμεία μετατράπηκαν σε ανώνυμες εταιρείες οι οποίες υπεισήλθαν σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εν λόγω ν.π.δ.δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου (άρθρο εικοστό πρώτο, παρ. 5 του ν. 2932/2001). Στους σκοπούς καθεμιάς εκ των εταιρειών αυτών, σύμφωνα με το

A large, stylized handwritten signature in black ink is positioned on the right side of the page. To its right is a circular stamp containing a smaller, less legible signature or mark.

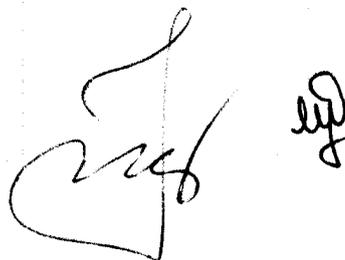
άρθρο εικοστό δεύτερο του ίδιου νόμου, με το οποίο προσδιορίζεται το περιεχόμενο του καταστατικού τους, περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων και η ανάληψη κάθε εμπορικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, πέραν των παραδοσιακών λιμενικών υπηρεσιών, και ιδίως της τουριστικής, της πολιτιστικής, του σχεδιασμού και της οργάνωσης λιμενικών εξυπηρετήσεων κ.λ.π.

2. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 22 και 24 του ν. 2971/2001, οι χώροι και όλα εν γένει τα περιλαμβανόμενα στη ζώνη λιμένα κτήματα, όπως η έννοια αυτής δίδεται στα άρθρα 18 και 19 του ίδιου νόμου, είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα, που ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως λιμένα. Ειδικότερα, οι περιλαμβανόμενοι στη χερσαία ζώνη λιμένα χώροι αποτελούν κοινόχρηστους χώρους, οι οποίοι προορίζονται μόνο για έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική και αλιευτική κίνηση και γενικότερα τις λειτουργικές ανάγκες του λιμένα, και συνακόλουθα είναι επιτρεπτή παραχώρηση χώρου εντός της ζώνης αυτής μόνο για την εξυπηρέτηση των ανωτέρω αναγκών (ΣΤΕ 2271/2011 ο.π. στις ΣΤΕ 2913/1968, 1358/2001, 3397/2001, 2500/2009, πρβλ. ΣΤΕ 2088/2003). Η παραχώρηση καταρχήν γίνεται με μονομερή πράξη είτε του Δημοσίου, είτε του φορέα που έχει κατά νόμο τη χρήση και εκμετάλλευση των χώρων αυτών.

Ειδικότερα με τη διάταξη του άρθρου 7 του ν.δ. 2942/1954 (Α'211) προβλεπόταν η δυνατότητα της άνω παραχωρήσεως από τα όργανα των Λιμενικών Ταμείων χωρίς να διαγράφεται όμως ορισμένη προς τούτο διαδικασία και χωρίς γενικότερα να τίθενται διαδικαστικοί περιορισμοί. Είναι φανερό ότι ο νομοθέτης εμπιστεύθηκε τη διαδικασία που εκάστοτε θα ακολουθείται στην ευχέρεια των οργάνων τούτων (ΟΛΣΤΕ 2036/1970), τα οποία κατά συνέπεια έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν στην παραχώρηση είτε κατόπιν απευθείας συνεννοήσεως με τον ενδιαφερόμενο ιδιώτη, είτε κατόπιν άλλης επιλεγόμενης από αυτά διαδικασίας, η οποία μπορεί να είναι η προβλεπόμενη από τα άρθρα 38 επ. του π.δ. 715/1979 για τις εκμισθώσεις ακινήτων των ν.π.δ.δ., ως η πλέον προσιδιάζουσα εν προκειμένω, αναλόγως και καταλλήλως εφαρμοζόμενη, την οποία, πάντως, έστω και οικειοθελώς επιλεγείσα, οφείλουν να τηρήσουν (ΝΣΚ 226/2005 (Ατομική), ΝΣΚ 113/1990 και Εγκύκλιος 3511.91/02/90/22-02-1990 ΥΕΝ).

Εν συνεχεία, με το άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001 ρυθμίστηκαν τα σχετικά με την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσεως και εκμεταλλεύσεως των χώρων της ζώνης λιμένα θέματα. Συγκεκριμένα ορίστηκε ότι στην εν συνεχεία συναπτόμενη σύμβαση παραχώρησης προσδιορίζεται η διάρκεια παραχώρησης του δικαιώματος χρήσεως και εκμεταλλεύσεως των κτιρίων, γηπέδων, λιμενικών έργων και άλλων εγκαταστάσεων ευρισκομένων εντός της ζώνης λιμένα, το καταβαλλόμενο αντάλλαγμα, το ειδικότερο περιεχόμενο του ως άνω δικαιώματος, καθώς και ο τρόπος και οι όροι ασκήσεώς του. Η εν λόγω παραχώρηση, η οποία προσομοιάζει κατά το περιεχόμενο προς την επικαρπία του Αστικού Κώδικα, αλλά αναπτύσσει ενοχική μόνο ενέργεια (ΝΣΚ 73/2006), παρέχει στους Οργανισμούς Λιμένος Α.Ε. τα δικαιώματα που προσιδιάζουν στην χρήση και εκμετάλλευση, όπως το περιεχόμενό τους εξειδικεύεται στην ως άνω σύμβαση, καθώς και τα δικαιώματα που απονέμονται από τις κείμενες διατάξεις εν σχέσει προς την χρήση και εκμετάλλευση (ΝΣΚ 73/2006). Συνεπώς, είναι επιτρεπτή η προσωρινή επ' ανταλλάγματι παραχώρηση μέρους της χερσαίας ζώνης λιμένος σε τρίτους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έρχεται σε αντίθεση με τους σκοπούς καθεμιάς εκ των εταιρειών αυτών (Οργανισμοί Λιμένος Α.Ε.). Κατ' ακολουθίαν λοιπόν των προεκτεθέντων και οι εν λόγω φορείς εκμεταλλεύσεως μπορούν, για την παραχώρηση δικαιώματος χρήσεως χώρου της χερσαίας ζώνης λιμένα, να επιλέξουν την προβλεπόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 38 επ. του π.δ. 715/1979 διαδικασία του δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού, λαμβανομένου μάλιστα υπόψιν ότι οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 13 της υπ' αριθμ. Φ. 3131/17/96/1997 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας δεν καθιστούν απαγορευτική την τήρηση της παραπάνω διαδικασίας, τουναντίον επιβάλλουν την τήρηση και άλλων διατάξεων, προς συμπλήρωση του πλαισίου βάσει του οποίου χορηγούνται οι σχετικές άδειες λειτουργίας ψυχαγωγικών παιχνιδιών.

3. Τέλος, οι χορηγούμενες, κατά τις διατάξεις της προαναφερομένης κοινής υπουργικής αποφάσεως, άδειες ισχύουν μόνο για το χώρο που εκδόθηκαν, έχουν διάρκεια μέχρι δύο (2) έτη, δηλαδή μπορεί να χορηγηθούν και για μικρότερο χρονικό διάστημα, και η χορήγησή τους είναι αναποσπαστως συνδεδεμένη με την χρήση χώρου, παρεπομένως δε και με την παραχώρηση χώρου από τον οικείο φορέα εκμεταλλεύσεως λιμένος. Επίσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 της προμνησθείσης κοινής υπουργικής αποφάσεως, οι αιτήσεις για τη χορήγηση

της άδειας απαιτείται να περιέχουν πρωτίστως και αίτημα για παραχώρηση χώρου, τα δε αιτήματα συνεξετάζονται, κατ' ουσίαν όμως προηγείται χρονικώς η εξέταση του αιτήματος για παραχώρηση του χώρου, διότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση της άδειας αν δεν εγκριθεί παραχώρηση του χώρου, η δε χρονική διάρκεια της άδειας δεν μπορεί παρά να είναι ίση με τη διάρκεια της παραχώρησης (σχ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 165/Φ. Ερ. 6/2007 του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υ.Ε.Ν.), η οποία όμως σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει την διετία, δεδομένου ότι ο κανονιστικός νομοθέτης, δια της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 4, όρισε ότι οι άδειες υπαίθριου εμπορίου στους χερσαίους χώρους λιμένα έχουν ισχύ μέχρι δύο (2) έτη από την ημερομηνία εκδόσεώς τους, έχοντας προφανώς υπόψιν του τις διαρκώς μεταβαλλόμενες λειτουργικές ανάγκες και συνθήκες των λιμένων, με βάση τις οποίες η μακροχρόνια παραχώρηση ιδιωτικών δικαιωμάτων επί των ανωτέρω χώρων ενδεχομένως δεν θα εξυπηρετούσε τους σκοπούς καθενός εκ των φορέων διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως και θα αναιρούσε την κοινή χρήση. Συνεπώς, ανεξαρτήτως του αν η σχετική παραχώρηση λαμβάνει χώρα με δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό ή με μονομερή πράξη του φορέα εκμεταλλεύσεως, η χρονική διάρκεια αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει την προβλεπόμενη διετία.

IV. Συμπέρασμα

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα η προσήκουσα απάντηση επί καθενός εκ των υποβληθέντων ερωτημάτων είναι η εξής :

Επί του πρώτου ερωτήματος

Η χορήγηση αδειών εγκαταστάσεως και λειτουργίας ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων στους χερσαίους χώρους τοπικής αρμοδιότητας των Οργανισμών Λιμένων, Λιμενικών Ταμείων και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων γίνεται χωρίς την τήρηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του άρθρου 2 της Φ. 3131/17/96/28-02-1997 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας προτεραιότητας βάσει κοινωνικών κριτηρίων, αλλά κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 13 της ίδιας αποφάσεως. Η τελευταία διάταξη δεν προβλέπει μεν την παραχώρηση δικαιώματος χρήσεως χώρου λιμένα, με δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, αλλ' όμως, εφόσον δεν απαγορεύει ρητώς την τήρηση της διαδικασίας αυτής και δεν διαγράφεται σε αυτήν ορισμένη προς τούτο διαδικασία, είναι δυνατό να επιλεγεί η προβλεπόμενη από τα άρθρα 38 επ.

του π.δ. 715/1979 προσιδιάζουσα εν προκειμένω διαδικασία του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού.

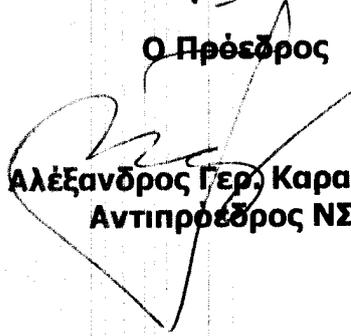
Επί του δευτέρου ερωτήματος

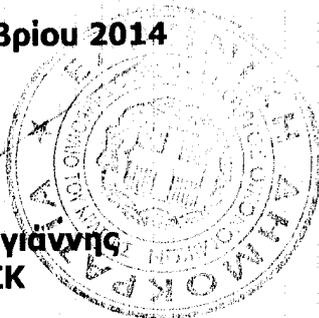
Η χορήγηση των ανωτέρω αδειών είναι αναποσπάστως συνδεδεμένη με την χρήση χώρου, παρεπομένως δε και με την παραχώρηση χώρου από τον οικείο φορέα εκμεταλλεύσεως του λιμένα, και συνακόλουθα, εφόσον οι εν λόγω άδειες ισχύουν μέχρι δύο (2) έτη, με δικαίωμα, ανανεώσεως το τελευταίο τρίμηνο πριν από την λήξη τους, έπεται ότι τα ίδια εφαρμόζονται και αναφορικά με την παραχώρηση, ανεξαρτήτως του αν αυτή γίνεται είτε μονομερώς από τον οικείο φορέα, είτε κατόπιν διενέργειας πλειοδοτικού διαγωνισμού.

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

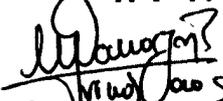
Αθήνα, 9^η Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος

Αλέξανδρος Γερ. Καραγιάννης
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής
Πάρεδρος ΝΣΚ